

Talepapir, åbent samråd, spørgsmål M 21. februar 2013.

”Hvor langt er ministeren med at udarbejde en national energistrategi for Danmark?”

Jeg har glædet mig til dette samråd i dag – af flere grunde.

For det første fordi jeg er enig i, at en total omstilling af hele den danske energi- og transportsektor kræver, at der er en samlet retning. Vi skal på alle måder foretage omstillingen klogt og investere rigtigt.

Når det gælder årene frem til 2020 er vi i fællesskab – næsten alle mand – blevet enige om en energiaftale sidste år.

Energiaftalen får en række markante resultater i 2020, og dens konkrete initiativer understøtter vejen mod målet om 100 pct. vedvarende energi i 2050. Derfor kan vi med rette kalde energiaftalen for vores fælles, nationale energistrategi frem til 2020.

Men vi blev også enige om, at der var supplerende beslutninger, der skal træffes allerede i de kommende år, og som kræver yderligere analyser. Beslutninger, der både har betydning for energisystemet frem mod 2020 og efter 2020 frem mod 2035.

Det leder mig til den anden grund til, at jeg er glad for samrådsspørgsmålet. For det er helt rigtigt, at vi af flere grunde er nødt til allerede nu at tænke over,

hvordan den samlede, danske omstilling kommer videre efter 2020.

Så når det gælder årene frem til 2035 og 2050 ser jeg samrådsspørgsmålet som et ønske om samarbejde om, hvordan vi sikrer en fortsat omstilling efter 2020, og at de investeringer i energisystemet, der foretages i dag og som stadig vil eksistere om 20, 30 og 40 år, er de optimale.

Det ønske vil jeg gerne imødekomme.

Om den videre omstilling efter 2020 vil jeg gerne sige to ting:

På den ene side blev vi med energiaftalen enige om, at det var helt afgørende at blive klogere på en række områder, så vi ikke traf forkerte beslutninger med vidtrækkende konsekvenser langt efter 2020. Derfor satte vi i fællesskab en række analyser i gang.

Disse analyser befinder sig ikke i hver sin silo, men samtænkes. Alle analysernes resultater munder derfor ud i en række forskellige, samlede scenarier for den samlede energibalance i 2050.

Som I ved, lader den slags sig ikke udfærdige med et knips. Scenarierne er færdige ved næste årsskifte, og så vil jeg glæde mig til, at vi sammen kigger på dem i forligskredsen dér. Men det betyder ikke, at vi skal være passive indtil da.

Etablering af nye kraftvarmeværker

På den anden side er jeg fuldt ud opmærksom på, at der er store spørgsmål, der trænger sig på, før analysearbejdet er færdigt.

Det handler særligt om de store centrale kraftvarmeværker, der er ved at planlægge at omlægge til biomasse, og hvor der samtidig er planer om lokale nye biomassefyrede kraftvarmeværker.

Og så handler det også om, hvad der skal ske med de decentrale værker, når deres grundbeløb udløber med udgangen af 2018.

Lad mig starte med spørgsmålet om etableringen af eventuelle nye biomassefyrede kraftvarmeværker, hvor der i forvejen er kraftvarmekapacitet:

Elsektoren er liberaliseret, og det indebærer, at det står alle frit for at bygge et kraftværk, så længe de objektive kriterier overholdes – fx tekniske kriterier med betydning for forsyningssikkerheden.

Der har været bred politisk enighed om at gennemføre denne liberalisering.

Omlægningen af det danske energisystem til at basere sig på vind, biomasse og sol er en kæmpe udfordring – derfor er analysearbejdet så væsentligt.

Og derfor har vi endnu ikke grundlaget for at svare på, hvilke krav der præcist skal stilles til fremtidens el-produktionskapacitet - og herunder om der i fremtiden er brug for de store termiske værker, vi kender i dag.

Det er i denne proces også meget vigtigt, at alle interessenter inddrages. Eksempelvis var de centrale aktører på el, gas- og fjernvarmeområdet til møde i Energistyrelsen i går for at sikre, at analyserne omfatter alle relevante problemstillinger, og at analyserne tænker på tværs af sektorerne. Senere vil Energistyrelsen indbyde en bredere kreds af aktører på energiområdet til en aktiv deltagelse i at løse fremtidens udfordringer.

I forhold til de konkrete projekter om opførelse af nye kraftvarmeværker i direkte konkurrence med de eksisterende centrale værker vil jeg indbyde de involverede parter til en nærmere drøftelse af, i hvilket omfang deres konkrete planer harmonerer med den langsigtede grønne omstilling og med, at vi skal opretholde en høj forsyningssikkerhed.

Formålet med en sådan drøftelse er at undgå suboptimerede løsninger og måske forfejlede investeringer, inden vi har en klar idé om, hvordan energisystemet kan skrues sammen frem mod 2035 og 2050.

De decentrale værkers fremtid

Det andet spørgsmål, der også har trængt sig på allerede nu, er spørgsmålet om, hvad fremtiden er for de decentrale værker efter 2018.

Dette spørgsmål håndteres også i en analyse, der gennemføres i år. Der er vigtigt, at vi får analyseret det hele grundigt, inden vi træffer nye beslutninger. Det er der også tid til.

Dette spørgsmål er et godt eksempel på, at det er nødvendigt med et tæt samspil mellem analyserne: vi er nødt til at se de decentrale værkers fremtid i sammenhæng med resten af energisystemet. Særligt med udviklingen i vindenergiens andel af el-produktionen – og taget i betragtning, at el bliver den primære energibærer i fremtiden.

Løsningen for både de centrale kraftværkers som de decentrale værkers fremtid skal tage udgangspunkt i det energisystem, vi skal arbejde frem mod i 2035 og 2050.

Afslutning

Som nævnt skal vi politikere ikke blot forholde os passive resten af året, indtil analyserne er færdiggjort.

Jeg agter at indbyde til en konference inden sommerferien om alle analyserne og fremtidens energisystem. Jeg vil gerne indbyde alle Folketingets partier og aktørerne på energiområdet til at tage en

åben drøftelse af, i hvilken retning analyserne peger og hvilken retning, vi synes, der skal sættes for det videre arbejde.

Omstillingen af hele energisystemet kræver aktiv medvirken fra os politikere, fra alle aktører på energiområdet, fra kommuner, fra erhvervsliv og fra borgere.

Jeg er meget spændt på analyseresultaterne.

Når vi på baggrund af disse får en klar idé om, hvordan energisystemet kan skrues sammen frem mod 2035 og 2050, skal vi i forligskredsen drøfte, om incitamenterne og rammebetingelserne er på plads for at sikre, at investeringer på energiområdet ikke spildes, og at udviklingen af et optimalt energisystem går i den rigtige retning.

Til den tid vil jeg gerne fremlægge en plan eller strategi for de beslutninger, som der er behov for at træffe.